

QUÆSTIONES.

43. **Q**UÆSTIO 1. An Deus amet creaturas posibles? De quò, tom. 1. dist. 45. q. 1.
44. Quæstio 2. An Deus amet creaturas posibles liberè, aut necessariò? De quò, tom. 1. dist. 45. q. 2.
45. Quæstio 3. An Deus voluntate positiva, & efficaci prædestinat materiale peccati? De quò, tom. 1. dist. 46. q. 4.
46. Quæstio 4. An detur in Deo amor strictus, & specialis? De quò, tom. 1. dist. 1. q. 3.
47. Quæstio 5. An Deus æqualiter omnes creaturas diligit? De quò, tom. 1. dist. 45. q. 1. & 2.
48. Quæstio 6. An prædestinatio efficax ad gloriam sit ante prævisa merita? De quò, tom. 1. dist. 41. q. 1.
49. Quæstio 7. An detur causa reprobationis positivæ? De quò, tom. 1. dist. 41. q. 2.
50. Quæstio 8. An reprobationis negativæ detur aliqua causa? De quò, tom. 1. dist. 41. q. 5.
51. Quæstio 9. An Pater, & Filius se diligant Spiritu Sancto? De quò, tom. 1. dist. 10. q. 2.
52. Quæstio 10. An amor Dei sit æternus, & immutabilis? De quò, tom. 1. dist. 6. q. 2.
53. Quæstio 11. In quo consistat formaliter actus liber Dei? De quò, tom. 1. dist. 47. q. 1.
54. Quæstio 12. An Deus semper velit id, quod est optimum? De quò, tom. 1. dist. 6. q. 3.
55. Quæstio 13. An Deus possit aliquid de novo velle, quod ab æterno non voluit? De quò, tom. 1. dist. 6. q. 2.
56. Quæstio 14. An voluntas divina sit æterna, & immutabilis? De quò, tom. 1. dist. 6. q. 2.
57. Quæstio 15. An homo plus hoc tempore, quàm alio diligatur à Deo? De quò, tom. 1. dist. 45. q. 1. & 2.
58. Quæstio 16. An Deus ab æterno dilexerit reprobos? De quò, tom. 1. dist. 41. q. 2. & 5.
59. Quæstio 17. An Deus magis dilexerit genus humanum, quàm Christum Dominum? De quò D. Thomas in 3. dist. 32. q. 1. art. 5. Scotus in 3. dist. 32. q. unic. D. Bonaventura in 3. dist. 32. art. 1. q. 2. & 3. Gabriel in 3. dist. 32. q. 1. Aretinus in 3. dist. 32. q. 1. art. 2. Alens, 1. p. q. 31. memb. 2. & 3. Darandus in 3. dist. 32. q. 1. Nicolai in 3. dist. 31. q. 2. art. 8.
- Quæf-

60. Quæstio 18. An Christus Dominus magis dilexerit Ioan-
nem, quàm Petrum? De quò, hic q. 17. & tom. 1. dist. 45. q. 1. & 2.

DE QUATUOR VIRTUTIBUS Cardinalibus.

DISTINCTIONIS TRIGESIMÆ-TERTIÆ SYNOPSIS.

*Quatuor egregias Sanctæ moderamina vitæ
Virtutes, Christum nemo habuisse negat.*

Sic incipit: *Post prædicta.*

Sic terminat: *In præmissis assignationibus.*

1. **C**ONNECTITUR hæc distinctio cum superiori. In illa egit Magister de dilectione increata, qua Deus nos diligit; & hætenus de virtutibus theologis; sed in præsentī determinat de virtutibus cardinalibus, sive politicis: igitur propriam connexionem imbibunt.

2. Consequentia probatur: Virtutes theologice in se virtutibus cardinalibus, sive politicis nobilitate præstant: ergo quia prius de theologis, quàm de cardinalibus virtutibus discutiendum venit; sed Magister in superiori distinctioe egit de dilectione increata, qua Deus nos diligit, omnem inde disputationis theologiarum virtutum lineam absolvens: ergo dum in præsentī de cardinalium virtutum, sive politicarum determinat essentia, à recto connexionis tramite non deflectit.

3. Dividitur præsens distinctio in duas præcipuas partes. In quarum prima præscribit Magister numerum, & quidditatem cardinalium virtutum. In secunda verò, & ultima referat modum, quo præfate virtutes maneant in patria.

4. PRO PRIMÆ igitur distinctioe partis sedula investigatione, primum statuitur thema: *Virtutes cardinales, seu principales iure opti-*

optimo numerum quaternarium absolvunt. Quod nudâ quadâm, ac sincerâ narratione, clypeatâ tamen M. P. Augustini auctoritate, molitur consuadere Magister.

5. Primò ergò dicimus cum Magistro, quatuor esse cardinales virtutes, quæ passim principales vocitantur, videlicet, iustitia, fortitudo, prudentia, & temperantia; sed non est opus, ut aliæ his cardinalibus adijciantur virtutes: igitur cardinales, sive principales virtutes sub quaternario numero adæquatè comprehenduntur.

6. Sed dices primò: Atquè virtutes theologicæ assident potentiis hominum, ac cardinales virtutes; sed virtutes theologicæ ob potentiarum trinitatem ternarium numerum construunt: igitur cardinales virtutes ob eandem rationem, non quaternarium, sed ternarium tantùm debent absolvere numerum.

7. Respondetur ex Magistro negando paritatem ob varium diversumque harum virtutum usum. Nam proprium theologicarum virtutum est hominem ordinare ad Deum, qui solus bonorum omnium est finis; ideòque his tribus ad Deum homo ordinatur virtutibus iuxta triplicem eiusdem potentiam: At cardinalibus virtutibus congruit ipsum ad se, & ad proximum ordinare hominem, quod per triplicem virtutem, ut claret, expediri non valet; & ideòque alia superadditur cardinalis virtus, iustitia quippè, ut cunctum hominis ad seipsum, & proximum respectum exambiat.

8. Dices secundò: Quamplures adsunt virtutes, ut humilitas, patientia, & obedientia, quæ in virtutum nitido apprimè supereminent cætu: sed in cardinalium virtutum reverâ non deprehenduntur numero: ergo quia virtutum cardinalium, sive principalium, non rectè in litterâ calculum perfecit Magister.

9. Respondetur negando Minorem, & Consequentiam. Quia præfata virtutes, & quamplures aliæ, ad quatuor cardinales, uti principaliores, reducuntur virtutes. Nam patientia ad fortitudinem; humilitas verò, & obedientia ad iustitiam ordinantur, ut sedulo illustranti constabit. Quamobrem, pro his aliisque virtutibus numerum cardinalium virtutum ingeminare, non duximus opportunum.

10. Rursus cum Augustino lib. 12. de Trinit. cap. 14. eas ad unguem descripsit Magister in litterâ. Iustitia enim est virtus in subveniendo miseris: Prudentia in præcavendis insidiis: Fortitudo in perferendis molestiis: Temperantia in coercendis delectationibus pravis: igitur cardinales, seu principales virtutes quatuor duntaxat recenseri debent.

Præ-

11. Præfatum calculum firmat Magister ex libro Sapientiæ cap. 8. dicente: *Sobrietatem, & prudentiam docet, iustitiam, & virtutem; sed sobrietatem appellat temperantiam, & virtutem vocat fortitudinem: igitur quatuor solum annumerantur virtutes cardinales, seu principales, nempe, iustitia, prudentia, fortitudo, & temperantia.*

12. Sed oppones primò: Iustitia crebrò distinguitur à misericordiâ, sive potius misericordia est pars iustitiæ virtutis cardinalis; sed proprium misericordiæ est subvenire miseris: ergo iustitiæ virtutis cardinalis essentia non rectè describitur à Magistro cum Augustino in litterâ textûs.

13. Respondetur ex Magistri doctrinâ, ipsum cum Augustino hîc in totâ suâ amplitudine iustitiam non usurpassè, sed tantùm secundum suum præcipuum statum, in quo, & iuxta quem Christo Domino assimilamur, scilicet in subveniendo miseris, in quâ virtute noster Redemptor mirum in modum enituit; ideòque iustitiam cardinalem virtutem non generaliter, sed per suum potissimum in miseris subveniendo descripsit statum.

14. Oppones secundò: Partes constituentes prudentiam, ut passim sustinent Doctores, sunt memoriâ, intelligentia, & providentia; sed ex his partibus sola providentia versatur in præcavendis insidiis: igitur descriptio prudentiæ hîc tradita à Magistro cum Augustino, integre eius non exambit quidditatem.

15. Respondetur, quòd estò sit verum, diffinitionem prudentiæ traditam à Magistro cum Augustino, omnes non comprehendere prudentiæ partes, eò quòd in eâ non includantur memoriâ, & intelligentia, sed providentia tantùm; tamen, cum præcipuus prudentiæ actus in præcavendis insidiis sistat, etsi non in ordine ad alios, sed ad iustum præcisè actum descripsit prudentiam Magister, quantum ad difficultatis scopum eam optimè referavit.

16. Oppones tertio: Nulla adest virtus, quæ circa delectationes, & tristitias non versetur; sed fortitudinis virtus non solum versatur circa ea, quæ affligunt, verum & penes ea, quæ delectant: ergo si omnis virtus circa delectationes, & tristitias versatur, hæc virtutis fortitudinis descriptio non propriè, & solitariè aptabitur illi, sed potius omnibus virtutibus, ut communis deserviet.

17. Respondetur negando Consequentiam. Quia, etsi omnes virtutes circa tristitias, & delectationes versari videantur; nihilominus fortitudinis virtus specialiori modo circa eas operatur. Nam aliæ virtutes solum per modum electionis, & fugæ penes tristitias,

Tom. III.

Nn

&

& delectationes aguat; virtus verò fortitudinis per modum supportationis, & tolerantiae; sicque per aliquid specialissimum sui, & non commune aliis virtutibus, fortitudinem descripsit cum Augustino Magister.

18. Oppones quartò: Temperantiae virtus in coercendis delectationibus pravis maximè versatur secundum Magistrum, assiduo comite Augustino; sed Christus Dominus, imò & Adamus in statu innocentiae, temperantiae virtute fuerunt adeò præditi, eaque fruebantur: ergo si in ipsis pravas non arcebat delectationes, temperantiae virtutis diffinitio non erit exacta.

19. Respondetur negando Consequentiam. Quia hæc temperantiae virtutis descriptio non fuit data ab Augustino pro statu naturæ integræ, sed lapsæ, in quo delectationes pravæ exoriuntur, & vigore ipsius refrænantur, quod reverà in temperantiae præsertim elucet virtute. Unde, *ly coercere* in temperantiae virtutis descriptione, vel denotat quandam resistantiam respectu huiusmodi delectationum, vel omnem inordinatæ delectationis absentiam, & privationem. Primum convenit hominibus in statu naturæ lapsæ; secundum Christo Domino, & Adamo pro statu naturæ integræ; atque adeò recta est temperantiae Augustini diffinitio, etsi Christus, & Adamus hac fuerint virtute maximè præditi.

20. Unde consentaneè ijs deducit primò Magister in littera, has virtutes appellari cardinales, teste Divo Hieronymo, quia propter ipsas Deo unimur, & in hac mortalitate benè vivimus, & postmodum ad æternam vitam pervenimus.

21. Sed dices: Si cardinales virtutes, ex Hieronymo in littera, hac rubrica insignirentur, quia per eas quis in hac mortalitate benè vivitur, & postmodum ad æternam pervenitur vitam, haud dubiè hocce speciosum nomen omnibus aptaretur virtutibus: ergo. Antecedens probatur: Omni virtute rectè in hac vivitur mortalitate, omnisque virtus certa censetur via perveniendi ad patriam ergo si cardinales virtutes aptè hoc nomen fortiuntur, quia his benè hac in mortalitate vivitur, & post ad æternam vitam pervenitur, etiam quavis virtus hoc poterit iure optimo insigniri stemmate, cum omnis sit via perveniendi ad patriam, simulque medium rectè pro statu isto vivendi.

22. Respondetur negando antecedens, eiusque probationem. Quia solum virtutes cardinales, & non aliæ virtutes, hoc valent fortiri nomen, cum ad seipsum, & proximum, tum in agendis, tum in

patiendis, specialiter ordinent hominem. Nam dum homo respicit aequitatem, contemplatur fortitudinem; & dum æquitatem, iustitiam similiter, dum honestatem respicit, temperantiam meditatur; & dum utilitatem, prudentiam. Cum ergò aliis hoc non sit specialiter datum virtutibus, nisi cardinalibus, quæ reverà sunt aliarum virtutum cardines, merito his honestantur nominibus absque ullo aliarum virtutum dispendio.

23. Secundò deducit ex apposis Magister, virtutes cardinales, seu principales in Christo Domino plenissimè fuisse, & esse, de cuius plenitudine nos omnes accepimus, iuxta illud Ioannis cap. 1. In quo habuerunt usus, & actus eosdem, quos in patria habent, & etiam quosdam, quos habent in via. Et hæc de prima distinctionis parte sufficiant.

24. PRO SECUNDÆ verò, & ultimæ distinctionis partis disquisitione, secundum proponitur thema: *Virtutes cardinales manent in patria, quantum ad habitum, quanquam alium ibi usum sint habituræ ductum à via.* Quod etiam tentat probare Magister ex cuiusdam quaesiti arguta solutione.

25. Investigat ergò Magister: *Utrum hæc cardinales virtutes evacuentur in patria?* Et licet aliquibus videatur, quòd tres istarum virtutum non remanebunt in illa fortunatissima beatorum sorte, sed solum iustitia, quæ in patria non evacuabitur, sed imò potius perficietur; nihilominus Magister sustinet, omnes ibi superstites fore, quanvis actibus diversis ab his, quæ sunt in via.

26. Quod primò quoad primam partem de iustitiæ virtute probat ex Augustino Magister lib. 14. de Trinit. cap. 9. dicente: *Et idè immortalis est omnino iustitia, nec in illa beatitudine esse desinet; sed talis ac tanta erit, ut perfectior, & maior esse non possit:* igitur virtus cardinalis iustitiæ, non solum non cessabit in patria, verum in illa erit talis ac tanta, ut perfectior, & maior esse non possit.

27. Secundò, de duratione ac existentia aliarum virtutum in patria, etiam cum Augustino ibidem suadet Magister. Audi Aurelium sic alloquentem: *Fortassis & alia tres virtutes, prudentia sine ullo iam periculo erroris, fortitudo sine molestia tolerandorum malorum, temperantia sine repugnantia libidinum, erunt in illa felicitate:* igitur nulla ex his quatuor cardinalibus virtutibus evacuabitur in patria, sed omnes ibi illas consistent.

28. Tertiò, quoad secundam thematis partem, videlicet, quòd omnes remanebunt in patria cardinales virtutes, quanvis actibus

diversis ab illis, qui sunt in via, consimiliter ex Augustino lib. 14. de Trinit. cap. 9. probat Magister: *Quod verò nunc agit iustitia in subveniendò miseris, quod prudentia in præcavendis insidiis, quod fortitudo in perferendis molestiis, quod temperantia in coercendis pravis delectationibus, non erit tibi omnino, ubi nihil mali erit: ergo prædictæ virtutes erunt in futuro; sed alios tunc habebunt usus, & actus, quàm modò habent in via: ergo.*

29. Quartò itidem, sic ad rem egregiè scribit Venerabilis Beda in cap. 26. Exod. *Columna, ante quas expansum est velum, potestates Cæli sunt quatuor eximias virtutibus præclara, idest, fortitudine, prudentia, temperantia, & iustitia, quæ aliter in Cælis servantur ab Angelis, & animabus sanctis, quàm hic à fidelibus: ergo præfatæ cardinales, sive politicæ virtutes, manebunt in patria, quantum ad habitum, quanvis alium ibi usum, & actum sint habituræ.*

30. Sed oppones primò Divum Augustinum, munia propria cardinalium virtutum sic dispersim in textus littera recensentem, quippè, iustitiam versari in subveniendis miseris, prudentiam in præcavendis insidiis, fortitudinem in perferendis molestiis, & temperantiam in coercendis delectationibus pravis; sed nullum munerum horum exercetur in patria, ut fat exploratum est omnibus igitur cardinalis virtutes non manent in patria.

31. Respondetur ex Magistro negando Minorem, & Consequentiam. Quia hi actus, qui passim cardinalibus virtutibus ab Augustino in littera ascribuntur, solùm pro viatorum statu, & non pro beatorum sorte conferuntur ipsis; eò quòd cardinales virtutes alios usus, aut actus excellentiores sibi arrogent in patria. Nam iustitia omnem ibi eliminabit obliquitatem, fortitudo molestiam, prudentia errorem, & temperantia libidinum repugnantiam. Undè, non opus erit, ut evacuentur in patria, etsi actus, ab Augustino assignatos pro statu viæ, omnino exercere non valeant.

32. Oppones secundò: Fides & spes virtutes theologicæ adeò perfectiores cunctis cardinalibus arbitrantur virtutibus; sed fides & spes, etsi cardinalibus virtutibus perfectiores, non manent in patria, ut non semel probavimus: ergo nec cardinales virtutes manere poterunt.

33. Respondetur ex Magistro negando Consequentiam, & simile. Nam fides & spes, quanvis perfectiores sint virtutibus cardinalibus, quantum ad obiectum, ad quod tendunt; non tamen quoad subiectum, cui assident, generaliter loquendo. Quia, cum fides sit

de

de non visis, & spes de non habitis, necesse est, ut evacuentur in patria, ubi presentia unà cum obiecti possessione cohæret: At usus sive actus cardinalium virtutum diducti à via manent in patria, etsi aliter, sive excellentiores ipsis, nempe, omnes gloriosè fortes, & iusti, prudentes, & casti. Et hæc de secunda, & ultima distinctionis parte satis superque sint dicta.

QUÆSTIONES.

34. QUÆSTIO 1. An præter virtutes theologicas sint virtutes cardinales ponendæ? Ex Angelica Schola D. Thomas in 3. dist. 33. q. 1. art. 1. & 2. 2. q. 61. art. 5. Nicolai in 3. dist. 33. q. 2. art. 3. Philipp. à SS. Trinit. tom. 2. tract. 2. disp. 3. dub. 1. Gregor. Martinez in 2. 2. q. 62. art. 2. Bancel tom. 2. verb. virtus, q. 3.

35. Ex Subtili Scholâ Scotus in 3. dist. 33. q. unic. Anton. Perez tom. 1. disp. 7. de Volunt. sect. 4. Poncius tract. 6. disp. 23. q. 4. Durand tom. 3. tract. 3. disp. 7. q. 1. Delgadillo p. 2. cap. 7. difficult. 4. dub. 12. Tamarit tract. 4. de gratia, q. 17. Aquila in 3. dist. 33. q. 1. Rada 3. p. controv. 15. art. 1. Cavellus in Schol. in 3. dist. 33. q. unic.

36. Ex Schola Eximia Suarez 3. p. disp. 16. sect. 1. & seqq. Vazq 1. 2. disp. 87. cap. 1. & seqq. Bernal de Incarn. disp. 30. sect. 1. §. 1. & seqq. Ex aliis D. Bonaventura in 3. dist. 33. q. 1. art. 1. Alenf. 3. p. q. 29. memb. 1. art. 4. Aureolus quodlib. 14. art. 1. Estius in 3. dist. 33. §. 1.

37. Quæstio 2. An virtutes cardinales resideant in parte sensitiva animæ? Ex Angelica Schola D. Thomas 1. 2. q. 56. art. 4. & 5. & in 3. dist. 33. q. 1. art. 4. Gregor. Martinez 1. 2. q. 61. art. 4. & 5. Nicolai in 3. dist. 33. q. 2. art. 3. Bancel tom. 2. verb. virtus, q. 2.

38. Ex Subtili Schola Scotus in 3. dist. 33. q. unic. Poncius tract. 6. disp. 23. q. 4. & 5. Anton. Perez tom. 1. disp. 7. de Volunt. sect. 4. Rada 3. p. controv. 15. art. 1. Durand tom. 3. tract. 3. disp. 7. q. 1. Aquila in 3. dist. 33. q. 1. & seqq. Cavellus in Schol. in 3. dist. 33. q. unic. Gallus in 3. dist. 33. q. 1.

39. Ex Schola Eximia Suarez in 3. p. disp. 16. sect. 2. & seqq. Bernal de Incarn. disp. 30. sect. 1. §. 1. & seqq. Vazq. 1. 2. disp. 87. cap. 2. & seqq. Ex aliis D. Bonav. in 3. dist. 33. art. 1. q. 3. Alenf. 3. p. q. 29. memb. 1. art. 4. & q. 78. memb. 3. Estius in 3. dist. 33. §. 1. & seqq. Gabriel in 3. dist. 33. q. 1. Aureolus quodlib. 14. art. 1. & seqq.

40. Quæstio 3. An virtutes cardinales sint quatuor, aut plures? De quò, hic q. 1. & 2.

41. Quæstio 4. An virtutes cardinales sint habitus à Deo infusi, aut acquisiti? De quò, hic q. 1. & 2. Quæst.

42. Quæstio 5. An virtutes cardinales maneat in patriâ, aut evacuentur? De quò, *hic q. 1. & 2.*
43. Quæstio 6. Quid sit virtus, quicque illius actus? De quò, *tom. 2. dist. 27. q. 1.*
44. Quæstio 7. An dentur virtutes infusæ, & qua certitudine constet? De quò, *tom. 2. dist. 27. q. 2.*
45. Quæstio 8. Quodnam sit obiectum, subiectumque virtutum infusarum? De quò, *tom. 2. dist. 27. q. 3.*
46. Quæstio 9. An, & quomodo virtutes acquisitæ distinguantur ab infusis? De quò, *tom. 2. dist. 27. q. 1. & 2.*
47. Quæstio 10. An virtutes propriæ, & directè contrariantur vitiis, sintque connaturales? De quò, *tom. 2. dist. 27. q. 4.*
48. Quæstio 11. An virtutes morales infusæ sint tota ratio agendi actus supernos? De quò, *tom. 1. dist. 17. q. 1.*
49. Quæstio 12. An præter iustitiam, fortitudinem, prudentiam, temperantiam, aliæ sint principales assignandæ virtutes? De quò, *hic q. 1. & 2.*
50. Quæstio 13. An Christus Dominus habuerit cardinales virtutes? De quò, *hic dist. 34. q. 2.*
51. Quæstio 14. Quid sit iustitia: Quid fortitudo: Quid prudentia: Quid demùm temperantia? De quò, *hic q. 1. & 2.*
52. Quæstio 15. An virtutes cardinales eisdem in patriâ, ac in via usus habebunt? De quò, *hic q. 1. & 2.*

DE

DE SEPTEM DONIS SPIRITUS Sancti.

DISTINCTIONIS VIGESIMÆ QUARTÆ SYNOPSIS.

*In Christo patriæ castum nituisse timorem,
Flaminis ut sacri cætera dona, reor.*

Sic incipit: *Nunc de septem donis.*

Sic terminat: *Ut prædictum est.*

1. **C**ONNECTITUR hæc distinctio cum superiori. In illa egit Magister de virtutibus cardinalibus; sed in præsentia determinat de septem Spiritus Sancti donis: ergo satis perbellè hæc consonant distinctiones.

2. Consequentia probatur: Spiritus Sancti dona haud dubiè arbitrantur virtutes; sed Magister in superioribus distinctionibus tam de theologicis, quàm de cardinalibus, sive politicis egit virtutibus: ergo dum in præsentia determinat de donis Spiritus Sancti, quæ inter virtutes iure optimo recensentur, rectè processisse videtur.

3. Dividitur præsens distinctio in tres præcipuas partes. In quarum prima declarat Magister, septem Spiritus Sancti dona, quæ à virtutibus haud dissident, in Christo Domino fuisse. In secunda verò, quotuplex sit timor, & an una cum charitate maneat, argutè discutit, & inconcusè resolvit. In tertia autem, & ultima decernit parte, quomodo donum timoris, secundùm usum patriæ, cohæreat in Christo Domino cum quovis alio timore.

4. **P**RO PRIMÆ igitur distinctionis partis uberiori captu, prima statuitur conclusio: *Septem Spiritus Sancti dona, quæ à virtutibus non distinguuntur, reverà in Christo Domino extitere, & in patria non sunt destituta.* Pro cuius perspicuâ efficacique probatione, triplicem quæstionem hîc suggerit Magister, ut earum affectatâ resolutione, supra omnem probabilitatem asserti veritas magis emineat.

5. Inquirit primò Magister: *An septem Spiritus Sancti dona sint vir-*